

Een reis met de tram door Heemstede en Bennebroek.....

Jan Rijkssen

Grote foto: Blauwe Tram A 327 in het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem, 2006.

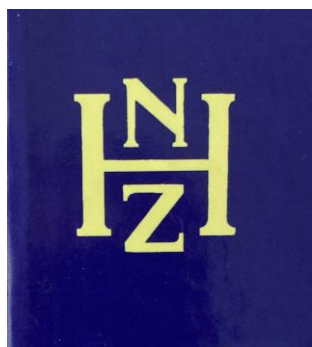
Foto: H.P. van Keulen.

Inzet foto: Dezelfde tram op de Sportlaan in Heemstede, 1929.

Foto: J.J.B. Vellekoop.

Een virtuele reis met de tram door Heemstede en Bennebroek.....

Helaas kan het niet meer in het echt, maar we kunnen wel een virtuele reis maken met de tram door Heemstede en Bennebroek. De foto's van toen worden vergeleken met foto's anno 2025.

De Hout, 1949. Foto: J.C.T. van Engelen.

2025.

We stappen op in De Hout met zicht op het Hofje van Heythuijsen. De tram gaat richting de Kleine Houtweg. Dit spoor wordt gebruikt door stadslijn 1 van Haarlem naar Heemstede en door de interlokale lijn van Haarlem (via Heemstede) naar Leiden.

De Hout, 1948. Foto: G.J. de Swart.

2025.

De tram passeert hier het Theehuisje. Dit restaurant slaat nog steeds op zelfde plek. Eerder heette het “Elfenbankje”, vervolgens “Nurks” en nu het “Theehuis de Haarlemmerhout”. De tram rijdt hier de Kleine Houtweg op richting de wijk Zuiderhout.

*Churchilllaan / hoek Vijverlaan, 1948.
Foto: G.J. de Swart.*

2025.

De tram rijdt hier de Churchilllaan op. Tot 1950 heette deze weg Middenlaan. Dit was vroeger een gedeelte dat tot Heemstede behoorde. In 1928 heeft Haarlem i.v.m. schaalvergroting een groot aantal omliggende dorpen geannexeerd. De Gemeente Heemstede was het er niet mee eens en zelfs protest tot aan de regering in Den Haag mocht niet baten.

*Churchilllaan / hoek Zuiderhoutlaan, 1949.
Foto: J.A. Bonthuis.*

2025.

Wij rijden nu door de wijk Zuiderhout en komen aan bij de kruising Churchilllaan-Zuiderhoutlaan. Op de hoek voor het pand staat een wachthuisje. De tram rijdt vlak langs de Blauwe Brug; de halte van de tram heeft dezelfde naam.

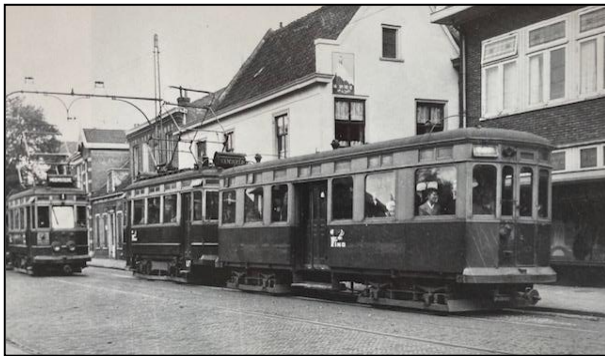

*Bronsteeweg, ca. 1930.
Prentbriefkaart.*

2025.

De tram rijdt nu de Bronsteeweg op. De rails is hier nog steeds tweesporig. Vanaf de hoek gaat het spoor over in enkelspoor. De bomen links op de prentbriefkaart zijn nog niet zo hoog. De bomen aan de rechterkant zijn nu forse exemplaren.

Binnenweg, 1948. Foto: J. Voerman.

2025.

We rijden nu de Binnenweg op. Links op de foto is stadslijn 1 te zien. Deze rijdt naar het eindpunt aan de Sportparklaan. Rechts: de interlokale tram vertrokken uit Leiden en op weg naar Haarlem Station. Op deze tram een reclamebord van Fino (later California soep).

Binnenweg, ter hoogte van de Julianalaan, 1947. Foto: J. van den Berg.

2025.

De tram rijdt hier vlak langs de huizen en de winkels. Op de oude foto is de “Bata schoenenwinkel” zichtbaar. Het merk schoenen is nog steeds te koop. Op nagenoeg dezelfde plek is nu een vestiging van “Douglas” (cosmetica winkel). Op de achtergrond achter de tram is de voormalige “Vulpenspeciaalzaak De Roos” te zien, nu is daar “Brasserie de Cannette” gevestigd.

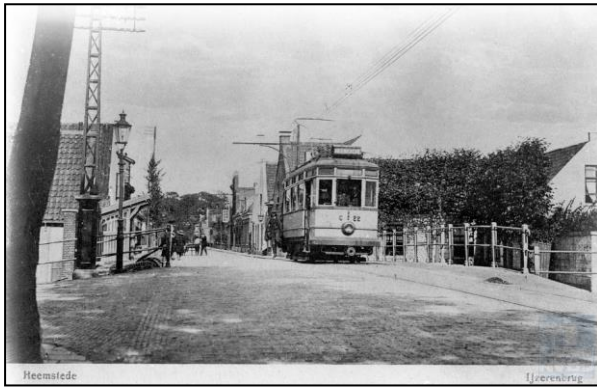

Binnenweg, ter hoogte van de Zandvaartkade, 1949. Foto: J. A. Bonthuis.

2025.

Deze tram is genummerd A607-608, een z.g. tweelingtram, gebouwd door de Firma Beijnes (1932). Op de linker foto ziet u het pand van modehuis G. van Baars. In 1969 bestond het bedrijf nog, want in dat jaar werd er nog een advertentie in de krant geplaatst. Op de foto anno 2025 zijn de winkels van “Wijnkoperij De Gouden Ton” en “Kaldi” (koffie) te zien.

*Binnenweg, Zandvaartbrug, ca. 1915.
Prentbriefkaart.*

2025.

De tram afgebeeld op de prentbriefkaart is nog niet blauw van kleur. De legendarische kleuren (Pruisisch) blauw en (zilver) grijs werden n.l. in 1924 op alle NZH-trams aangebracht. Links op de kaart staat een wachthuisje van de tram. De brugleuning anno 2025 is nog dezelfde of zo knap nagemaakt, dat deze precies lijkt op het origineel uit 1915.

*Raadhuisstraat, ca. 1930.
Fotograaf: onbekend.*

2025.

De motorwagen heeft het nummer A327 (zie eerste foto van dit beeldverhaal). Op de bijwagen ziet u een reclamebord "Brood van Franken". Later is dit bedrijf gefuseerd met Vermaat. Dit stukje Raadhuisstraat is prachtig bewaard gebleven. Op het rechterhuis stond in 1930 "Boek- en Handelsdrukkerij". Anno 2025 is de naam "Handelsdrukkerij" gebleven, maar is het geen drukkerij meer..

*Raadhuisstraat, ca. 1925.
Prentbriefkaart.*

2025.

Voor het Postkantoor is een wisselplek, waar de trams elkaar kunnen passeren. Rechts op beide afbeeldingen ziet u het oude Postkantoor. Het is gebouwd in 1922 door de beroemde architecten Pierre en Jos Cuypers.

*Raadhuisstraat, 26 juli 1945.
Fotocollectie: Duparc.*

2025.

De linker foto is kort na de oorlog genomen. De koplampen van de tram zijn nog verduisterd en in het park voor het Raadhuis is nog een schuilkelder zichtbaar.

*Valkenburgerlaan, ca. 1940.
Fotocollectie: W.R. Beukenkamp.*

2025.

De tram rijdt hier richting Haarlem. Links een bakfiets van Bakker J.M. Stokman uit Hillegom. Achter de bakker is een paard en wagen zichtbaar. Er lopen een paar kinderen op straat; voor de rest is het rustig. Anno 2025 is hier op woensdag markt.

*Valkenburgerlaan, 1935.
Foto: G.J. de Swart.*

2025.

De tram heeft hier het Valkenburgerplein overgestoken. Op de achtergrond de Onze Lieve Vrouw Hemelvaartkerk, gebouwd door Jos Cuypers en zijn zoon Pierre jr. Jos Cuypers heeft samen met Jan Stuyt ook de wijk ontworpen waarin de kerk staat. De foto anno 1935 is genomen ten tijde van de Flora-tentoonstelling.

*Valkenburgerlaan, 1935.
Fotograaf onbekend.*

2025.

We zijn hier ter hoogte van de Herfstlaan; een vrij groot tramemplacement. Hier begint de Glipperdreef. Dit was het eindpunt van stadslijn 1 Haarlem-Heemstede. De interlokale tram reed over dit spoor door naar Leiden.

*Begin Glipperdreef, 1940.
Fotocollectie: Hist. Genootschap De Blauwe Tram.*

2025

Stadstram lijn 1 gaat hier keren en weer richting Haarlem. In de tijd van de stoomtram ging de tram hier rechtsaf de Voorweg op richting Wilhelminaplein om daar linksaf de Camplaan in te rijden. Na elektrificatie werd het traject verlegd naar het Valkenburgerplein.

*Glipperdreef, 1940.
Fotocollectie: Hist. Genootschap De Blauwe Tram.*

2025.

De tram is zojuist aangekomen bij het Sportparklaan in Heemstede. Hier stapten de toeschouwers uit voor een thuiswedstrijd van RCH. Een vrij liggende trambaan in het midden van de weg, zo had de NZH het liefst de gehele lijn aangelegd.

*Glipperdreef, 15 mei 1949.
Foto: J.C.T. van Engelen.*

2025.

We zijn nu ter hoogte van de Dr. Schaepmanlaan. De "H" boven de weg betekent halteplaats. Het spoor ligt er verlaten bij. De tramlijn is ruim vier maanden geleden (2 januari 1949) opgeheven. Het grappige is dat de halte van de bus anno 2025 nog steeds op dezelfde plaats staat als in 1949.

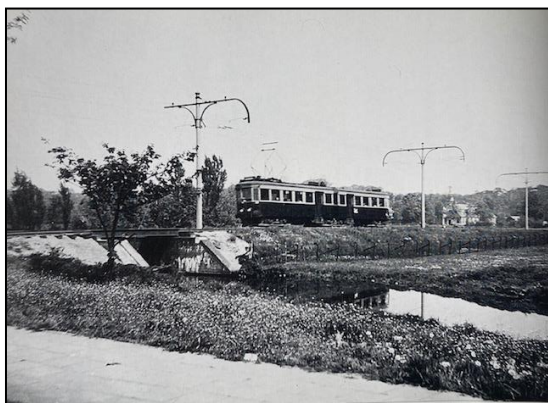

*Glipperweg, ca. 1920.
Prentbriefkaart.*

2025.

De tram rijdt hier richting de Glipperbrug. Op deze brug staat nog steeds een (tram)wachthuisje. Korenmolen De Nachtegaal wordt ook wel de Molen van Höcker (meelfabriek) genoemd. Helaas is de molen anno 2025 incompleet. In de meelfabriek is thans een kunstenaarsatelier gevestigd en is de molenromp als kantoorgebouw ingericht.

*Trambrug over de Bennebroekervaart,
1948. Foto: P.H. du Croix.*

2025.

De brug, een gemeentelijk monument, was in 2015 in slechte staat. Er werd een renovatieplan opgesteld door Move (Stichting Museum voor het openbaar vervoer en straatbeeld) onder leiding van de heer Han Hazevoet. De brug is beeldbepalend en is een van de weinige overgebleven tastbare onderdelen van de tramlijn door Bennebroek. In de tijd dat de tram reed lagen er twee sporen op en stonden er twee bovenleidingmasten. Move heeft van de brug een historisch monument gemaakt. De Stichting heeft de rails weer in het wegdek van de brug geplaatst. Op de zijkanten van de brug is het oude NZH-logo aangebracht. De bovenleidingmasten zijn in 2015 weer op de brug geplaatst.

*Halte Bennebroekerdreef, 1949.
Foto: G.J. de Swart.*

2025.

Na de passage van de brug rijdt de tram de Bennebroekerdreef op. Eerst heette het hier Bennebroekerduin. Hier heeft de tram ruim baan. Over deze weg zijn 2 sporen aangelegd. Als de Rijksstraatweg bereikt is, wordt de baan weer enkel-sporig.

*Bennebroekerdreef, 1948.
Foto: G.J. de Swart.*

2025.

De tram bereikt hier de Rijksstraatweg. Even verder staat het bord Hillegom. Hier eindigt onze reis door het verleden van de tram.

Geraadpleegde bronnen:

- NVBS-beeldbank.
- Harry Opheikens (HVHB).
- Foto's 2025: collectie auteur.